

Asia: OPH-2507-2026

Asioimistulkkauksen ammattitutkinnon perusteiden luonnos

Lausunnonantajan lausunto

Tutkinnon perusteiden työelämälähtöisyys

Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto pitää tärkeänä, että asioimistulkkauksen ammattitutkinnon perusteita uudistettaessa on tarkasteltu työelämän uusia osaamistarpeita. Tutkinnon perusteet on laadittu huolellisesti, ne palvelevat työelämää pääsääntöisesti hyvin ja tutkinto antaa valmiudet toimia asioimistulkkina erilaisissa asioimistulkaustilanteissa. On tärkeää, että tutkinto valmistaa sen suorittaneita tulkkia työelämän monenlaisiin asioimistulkaustilanteisiin. Tutkinnon pakolliset osat antavat monipuolisen katsauksen tulkin työn eri toimintaympäristöihin (kasvatus- ja koulutusala, terveysala, maahanmuuttoasiat, poliisi, oikeusala), mutta näiden alojen lisäksi yhdymme Kieliasiantuntijat ry:n lausuntoon, jotta todetaan, että myös työllisyyspalvelut voisi olla myös yksi tutkinnossa huomioitava erikoistumisala.

Tutkinnon muodostuminen

Tutkinnon pakollisten osien osaamispistemäärää on supistettu 15 osaamispisteellä verrattuna nykyisin voimassa oleviin tutkinnon perusteisiin, joten perehtyminen koulutuksen eri osa-alueihin saattaa jäädä osin suppeaksi. On silti hyvä asia, että tutkintoperusteiden laatijat ovat nähneet tarpeen painottaa terveysalan toimintaympäristöjen sekä maahanmuutto-, poliisi- ja oikeusalan toimintaympäristöjen osaamista. Pidämme näiden tutkinnonosien osaamispisteiden lisäystä hyvänä asiana. Sitä vastoin sosiaalialan, kasvatus- ja koulutusalan toimintaympäristöjen tulkkauksen osaamispistemäärää on laskettu, kuten myös ammattimaisen toiminnan osaamispistemäärää, joten asioimistulkki joutuu perehtymään näihin osa-alueisiin itsenäisesti aiempaa enemmän. Pidämme hyvänä, että valinnaisissa tutkinnonosissa säilyy Kääntäminen osana asioimistulkin työtä - opintojakso, joka voi toimia mahdollisena syötteen antajana syvempään kääntäjänkoulutukseen, sillä kouluttautuneelle tulkille yksi täydennyskouluttautumissuunta voi olla kääntäjänä toimiminen. Tulkin on myös hyvä tuntee kääntämistä ammattina, sillä tulkaustoimeksiantojen yhteydessä tulkki saattaa joutua hyödyntämään myös käännostaitoja. Pidämme tärkeänä myös yrittäjäkoulutuskokonaisuuden lisäämistä tutkintoon.

Tutkinnon osien sisältö

Pidämme hyvänä, että tutkinnon pakollisiin osiin on lisätty ammattitaitovaatimuksia yrittäjyyteen ja työntekijänä toimimiseen liittyen – opiskelijan on hyvä osata soveltaa näitä oppeja käytäntöön.

Tekoälyllä lienee kokoaan suurempi rooli tutkinnon perusteissa niiden kohdassa Ammatillinen toiminta asioimistulkkausalalla, mutta kannatamme lämpimästi ohjausta nimenomaan vastuulliseen tekoälyn käyttöön, vaikkapa apuvälineenä tulkin tiedonhaussa, mutta mitä tulee varsinaiseen tulkkaukseen tekemiseen, on tärkeämpää tunnistaa, millaiset työkalut tukevat tulkin työtä, ja millaisista on vähemmän hyötyä. Opiskelija on tärkeää osata hyödyntää vastuullisesti monenlaisia tulkkaukstyökaluja ja muita teknologioita sekä huolehtia tietoturva-asioista. Syytä on kiinnittää huomiota myös tulkin oman osaamisen, työkyvyn ja jaksamisen hallintaan. Tulkki tarvitsee myös muita erikoistaitoja: äänenhuoltoa, muistiinpanotekniikkaa, ymmärrystä esiintymistaidosta ja äänenkäytöstä. Tulkin on hyvä tuntea oman alansa muutoksia, mutta myös arvioida niitä kriittisesti ja perustella oman ammattinsa sekä tulkkauksen merkitystä yhteiskunnassa.

Muut huomiot

Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto (SKTL) kiittää mahdollisuudesta lausua. SKTL on vuonna 1955 perustettu aatteellinen yhdistys, jolla on yhteensä noin 1650 jäsentä. Jäsenistöön kuuluu ammattitulkkeja ja ammattikäntäjiä. Tulkit toimivat joko asioimistulkkeina, oikeustulkkeina tai konferenssitulkkeina. Jäsenistöön kuuluu runsaasti myös asioimistulkkauksen ammattitutkinnon suorittaneita koulutettuja tulkkeja.

Kavén Jenni
Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto ry